Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2019թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք.Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1
Հ. + 374 10 260 964
Ֆ.+ 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ապահովագրական փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական միջոցների հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *«Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի»* (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ

սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է

նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Արմեն Հովհաննիսյան	Էմիլ Վասիլյան
Տնօրեն	Առաջադրանքի պատասխանատու

28 փետրվարի 2020թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	6	1,467,585	1,246,436
Ոչ նյութական ակտիվներ	7	33,915	43,644
Այլ ակտիվներ	8	212,643	116,128
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		-	73,344
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	9	336,827	319,445
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	10	1,489,154	1,808,866
Վերաապահովագրական ակտիվներ	15	2,312,311	1,738,146
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11	2,091,072	2,502,283
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17	1,532,452	1,892,832
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	12	4,019,472	2,779,680
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	26,903	73,056
Ընդամենը՝ ակտիվներ		13,522,334	12,593,860
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	14	2,536,260	2,536,260
Այլ պահուստներ		508,834	349,654
Չբաշխված շահույթ		1,322,415	1,063,663
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		4,367,509	3,949,577

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	29	61,983	36,678
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		43,016	-
Ապահովագրական պարտավորություններ	15	6,202,679	5,059,411
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	16	731,378	1,192,807
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	17	1,409,828	1,797,120
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	18	120,119	116,274
Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով		117,723	167,202
Այլ պարտավորություններ	19	468,099	274,791
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		9,154,825	8,644,283
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		13,522,334	12,593,860

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել 2020թ. փետրվարի 28-ին:

Արևշատ Մելիքսեթյան
Գործադիր տնօրեն

Ալվինա Բալբաբյան
Գլխավոր հաշվապահ

13-ից 78 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2019	2018
Համախառն ապահովագրավճարներ	20	13,366,884	10,153,610
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	20	(779,779)	114,535
Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ		12,587,105	10,268,145
Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով	26	(8,151)	(38,188)
Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո		12,578,954	10,229,957
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	20	(4,140,772)	(2,540,870)
Վերաապահովագրողների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	20	640,636	(110,230)
Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ		(3,500,136)	(2,651,100)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ		9,078,818	7,578,857
Եկամուտ սուբրոգացիայի գծով		165,840	86,255
Արժեզրկման ծախս սուբրոգացիայի գծով	26	(57,892)	(6,270)
Եկամուտ սուբրոգացիայի գծով, արժեզրկումից հետո		107,948	79,985
Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	21	246,575	262,508
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ		223,877	145,021
Ներդրումային եկամուտ	22	684,239	584,027
Այլ եկամուտներ		185,484	60,161
Ընդամենը՝ եկամուտներ		10,526,941	8,710,559
Համախառն հատուցումներ	23	(6,923,662)	(5,436,617)
Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը	23	379,194	145,734
Զուտ հատուցումներ		(6,544,468)	(5,290,883)

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	2019	2018
Ձեռքբերման ծախսեր	24	(1,294,005)	(959,378)
Ֆինանսական ծախսեր	25	(109,053)	(89,425)
Մաշվածութուն և ամորտիզացիա	6,7	(126,879)	(96,115)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	27	(1,300,589)	(1,103,044)
Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	28	(712,748)	(886,409)
Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	26	(50,895)	(1,275)
Արտարժութային ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից զուտ օգուտ		14,100	5,568
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ վնաս		(4,459)	(2,913)
Ընդամենը՝ ծախսեր		(10,128,996)	(8,423,874)
Շահույթ մինչև հարկումը		397,945	286,685
Շահութահարկի գծով ծախս	29	(128,104)	(81,092)
Տարվա շահույթ		269,841	205,593
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	6	40,258	62,561
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	29	(3,608)	(12,512)
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթում կամ վնասում		36,650	50,049
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ		359,638	88,052
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ		(223,877)	(166,367)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	29	(24,320)	15,663
Զուտ օգուտ/(վնաս) հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում		111,441	(62,652)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		148,091	(12,603)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		417,932	192,990

13-ից 78 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Բաժնե-տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում-ների գծով վերագնա-հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա-հատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,536,260	199,528	4,668	145,458	1,063,663	3,949,577
Հատկացում պահուստին	-	11,089	-	-	(11,089)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	11,089	-	-	(11,089)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	269,841	269,841
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	40,258	-	40,258
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	359,638	-	-	359,638
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	(223,877)	-	-	(223,877)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	(24,320)	(3,608)	-	(27,928)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	111,441	36,650	269,841	417,932
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,536,260	210,617	116,109	182,108	1,322,415	4,367,509

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,536,260	174,474	67,320	95,409	883,124	3,756,587
Հատկացում պահուստին	-	25,054	-	-	(25,054)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	25,054	-	-	(25,054)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	205,593	205,593
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	62,561	-	62,561
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	88,052	-	-	88,052
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(166,367)	-	-	(166,367)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	15,663	(12,512)	-	3,151
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(62,652)	50,049	205,593	192,990
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,536,260	199,528	4,668	145,458	1,063,663	3,949,577

13-ից 78 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված ապահովագրավճարներ	13,360,150	10,048,019
Փոխանցված վերաապահովագրավճարներ	(3,880,699)	(2,063,370)
Վճարված հատուցումներ	(6,565,395)	(5,575,492)
Վճարված հատուցումներում վերաապահովագրողի մասը	105,801	237,684
Ստացված գումարներ սուբրոգացիայի գծով	142,370	85,078
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(1,143,946)	(1,082,939)
Վճարումներ մատակարարներին	(312,969)	(468,219)
Վճարումներ միջնորդներին	(905,844)	(544,311)
Վճարված հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	(14,503)	(36,789)
Այլ ելքեր	(604,535)	(441,650)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	180,430	158,011
Վճարված շահութահարկ	(69,399)	(127,826)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	111,031	30,185
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի գնում	(79,953)	(732,269)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(165,008)	(31,488)
Ավանդների (ներդրում)/ վերադարձ	605,629	(161,865)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր	360,668	(925,622)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Վարձավճարների մարում	(27,778)	-
Վարկերի ստացում/(մարում)	(485,651)	906,872
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական հոսքեր	(513,429)	906,872
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	(41,730)	11,435
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	73,056	64,570
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(4,423)	(2,949)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 13)	26,903	73,056

13-ից 78 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին «Էֆես» ԱՓԲԸ անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 2003թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդանուր պատասխանատվության, արտասահաման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում. Ընկերության 6 մասնաճյուղերը և 11 ներկայացուցչությունները գտնվում են Երևանում և ՀՀ մարզերում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Շարունակելով 2018 թ. գրանցված աճի համոզիչ տեմպը՝ 2019թ. տարեկան տնտեսական աճը մնացել է կայուն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16 *«Վարձակալություններ»*

ՖՀՄՍ 16-ը *«Վարձակալություններ»* *փոխարինում է* ՀՀՄՍ 17-ը *«Վարձակալություն»*, առկա երեք մեկնաբանությունների հետ մեկտեղ (ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4 *«Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում»*, ՄՄԿ 15 *«Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ»* և ՄՄԿ 27 *«Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»*):

Այս նոր ստանդարտի կիրառումը հանգեցրել է նրան, որ Ընկերությունն իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունների համար ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով

ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ այն վարձակալությունների, որոնք որոշակիացված են որպես փոքրարժեք ակտիվի վարձակալություն կամ ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին 12 ամսից կարճ վարձակալական ժամկետ ունեցող վարձակալություն:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման միասնական ազդեցությունը ճանաչելով սեփական կապիտալում որպես կուտակված արդյունքի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում ընթացիկ ժամանակաշրջանում: Նախորդ ժամանակաշրջանները չեն վերաներկայացվել: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ում բացահայտման պահանջները հիմնականում չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության համար:

Ստանդարտի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար Ընկերությունն ընտրել է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալության սահմանման օգտագործումը և չի կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալություն չճանաչված համաձայնությունների նկատմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի՝ այն է 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա գործառնական վարձակալությունների համար Ընկերությունն ընտրել է սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները չներառել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափման մեջ: Այդ ամսաթվին Ընկերությունը նաև ընտրել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափել անցման օրվա դրությամբ առկա վարձակալական պարտավորությանը հավասար գումարով՝ ճշգրտված բոլոր կանխավճարների կամ հաշվեգրված վարձակալական վճարների չափով:

Ելնելով վերը նշվածից՝ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ.

- 128,891 հազար դրամի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ճանաչվել և ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ «Հիմնական միջոցներ» տողում:
- 128,891 հազար ՀՀ դրամի լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները («Այլ պարտավորություններում» ներառված) ճանաչվել են:
- ՖՀՄՍ 16-ի ընդունումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության չբաշխված շահույթի վրա:

Հետևյալ աղյուսակում արտացոլված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունների (ինչպես բացահայտված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվություններում) համադրումը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ.

Հազար ՀՀ դրամ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,552,431
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություն	(62,627)
Վարձակալության երկարաձգման այլընտրանքի խելամիտ համոզմունք	(1,323,137)
Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունները մինչև զեղչումը	166,167
Զեղչումը՝ օգտագործելով լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը	(37,276)
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	128,891

Սկզբնական կիրառման ամսաթվին օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման ստուգում կատարելու փոխարեն, Ընկերությունը հիմնվել է պատմական գնահատման վրա՝ արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ, անմիջապես նախքան ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես գործառնական վարձակալություններ և որոնց մնացորդային ժամկետը 12 ամսից պակաս է, նաև փոքրարժեք վարձակալությունների համար, անցման ժամանակ Ընկերությունը կիրառել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ կիրառված լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը կազմում է 11%:

Վարձակալությունը երկարաձգելու կամ դադարեցնելու այլընտրանքները դիտարկելիս Ընկերությունն օգտվել է հետադարձ ամսաթվով դատողություններ կիրառելու հնարավորությունից՝ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Այլ ստանդարտներ

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 (Փոփոխություններ) *«Ֆինանսական գործիքներ» կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ»,*
- ՀՀՄՍ 28 (Փոփոխություններ) «*Երկարաժամկետ ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում*»,
- ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 23 *«Շահութահարկով հարկման մոտեցումների վերաբերյալ անորոշություն»*,
- ՀՀՄՍ 19 (Փոփոխություններ) *«Պլանի փոփոխություն, դադարեցում կամ ներդրում»*,
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել կամ որոնց օգտագործումը թույլ է տրվել հետաձգվել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող

տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է *ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)*

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը կկիրառի ստանդարտը 2021թ. հունվարի 1-ից՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

ՖՀՄՍ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը (*«Ապահովագրության պայմանագրեր»)* լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2021թ. հունվարի 1-ին (հետադարձ կիրառում): ՖՀՄՍ-ի 17-ը տրամադրում է համապարփակ ուղեցույց ապահովագրության և ներդրումային պայմանագրերի հաշվառման վերաբերյալ՝ հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով: Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի համար ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է կորուստների պահուստների պարտադիր զեղչում, ինչպես նաև ռիսկի ճշգրտում ոչ ֆինանսական ռիսկի համար, որը պահանջում է հավաստիության մակարդակի համարժեքի բացահայտում: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը կփոխի ապահովագրության պայմանագրի եկամտի ներկայացումը, քանի որ համախառն ապահովագրավճարները այլևս չեն ներկայացվի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Երկարաժամկետ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվում է, որ ՖՀՄՍ 17-ը զգալի ազդեցություն կունենա ակտուարական մոդելավորման վրա, քանի որ կպահանջվեն դրամական հոսքերի մանրամասն կանխատեսումներ և բոլոր ենթադրությունների պարբերական թարմացումներ՝ հանգեցնելով կամ շահույթ և վնասի փոփոխականության կա՛մ «պայմանագրային ծառայության մատուցման սահմանաչափի» վրա ազդեցության, ինչպես նաև ապահովագրության պարտավորության առանձին բաղադրիչի վրա, որը գործող պայմանագրերից չվաստակված շահույթն է: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների տարբեր չափման մոտեցումներ՝ արտացոլելով ներդրումային կամ ապահովագրական կազմակերպության կատարողականում (մասնակից չհանդիսացող, անուղղակի մասնակցություն, ուղղակի մասնակցություն) ապահովադրի մասնակցության տարբեր աստիճան:

Այլ ՖՀՄՍ փոփոխություններ

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի

ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչ իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների

փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՝ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումներից զուտ օգուտ կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և

ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.70	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	537.26	553.65

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են մնացորդները դրամարկղում: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի

պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է

համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	**Տոկոսադրույք (%)**
Շենքեր	30-50	2-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	2-5	20-50
Տրանսպորտային միջոցներ	4-5	20-25
Այլ հիմնական միջոցներ	ոչ ավելի քան 40	ոչ պակաս քան 2.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման

ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ընկերությունը 2019թ.-ին իրականացրել է հիմնական միջոցների վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածության հաշվառման մեթոդի փոփոխություն՝ փոխբացառման հաշվառման մեթոդից անցում կատարելով կուտակված մաշվածության հաշվառման վերաձևակեպման մեթոդին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վկայագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ընկերությունն իրականացնում է ամորտիզացիայի հաշվարկ՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	**Տոկոսադրույք (%)**
Լիցենզիաներ և վկայագրեր	5-10	10-20
Համակարգչային ծրագրեր	1-10	10-100

Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Վարձակալություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.5-ում, Ընկերությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ը՝ օգտագործելով վերաձևափոխված հետընթաց մոտեցումը, այդպիսով համադրելի տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Դա նշանակում է, որ համադրելի տեղեկատվությունը դեռևս ներկայացված է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Գործառնական վարձակալություն - Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն կապված են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման, կառուցման կամ արտադրության հետ, ներառվում են այդ ակտիվի արժեքում, համաձայն ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» պահանջների:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու

այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՉՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահաջնվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահաջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագարական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականցվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը

զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 30 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Հող	Շենքեր	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (Շենքեր)	Ընդամենը
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,100	1,073,100	330,050	136,787	181,121	8,010	-	1,735,168
Վերագնահատում	(1,100)	64,104	-	-	-	-	-	63,004
Ավելացում	-	-	10,786	1,900	14,708	-	-	27,394
Օտարում	-	-	(61,473)	-	(11,118)	-	-	(72,591)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	961	(961)	-	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,000	1,137,204	279,363	138,687	185,672	7,049	-	1,752,975
ՖՀՄՍ 16-ի անցման հետևանքով ճզգրտում	-	-	-	-	-	-	128,891	128,891
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,000	1,137,204	279,363	138,687	185,672	7,049	128,891	1,881,866
Վերագնահատում	(244)	42,481	-	-	-	-	-	42,237
Ավելացում	-	5,600	42,986	30,266	46,571	43,662	-	169,085
Օտարում	-	-	(22,572)	(33,384)	(18,758)	(7,048)	-	(81,762)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,756	1,185,285	299,777	135,569	213,485	43,663	128,891	2,011,426
Կուտակված մաշվածություն								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	266,511	79,922	147,436	2,785	-	496,654
Մասհանումներ	-	25,661	21,169	15,898	14,042	1,410	-	78,180
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	1,543	-	-	-	-	-	1,543
Օտարում	-	-	(59,192)	-	(10,646)	-	-	(69,838)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	875	(875)	-	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	27,204	228,488	95,820	151,707	3,320	-	506,539
Մասհանումներ	-	27,857	22,056	15,944	15,556	7,583	21,482	110,478
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	2,223	-	-	-	-	-	2,223
Օտարում	-	-	(21,472)	(33,384)	(16,523)	(4,020)	-	(75,399)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	57,284	229,072	78,380	150,740	6,883	21,482	543,841

Հազար ՀՀ դրամ	Հող	Շենքեր	Համա-կարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադ-րամիջոց-ներ	Գրասեն-յակային սարքա-վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Օգտագործ-ման իրավունքի ձևով ակտիվներ (Շենքեր)	Ընդամենը
Հաշվեկշիռային արժեք								
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,000	1,110,000	50,875	42,867	33,965	3,729	-	1,246,436
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,756	1,128,001	70,705	57,189	62,745	36,780	107,409	1,467,585

Ակտիվների վերագնահատում

Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Արդյունքում գրանցվել է հողի արժեքի նվազում 244 հազար դրամ գումարի չափով, ինչպես նաև անշարժ գույքի միավորների արժեքի զուտ աճ, ընդամենը 40,258 հազար դրամ գումարի չափով:

Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի և հողի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 906,648 հազար դրամ (2018թ.՝ 928,178 հազար դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 82,974 հազար դրամ (2018թ.՝ 115,248 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2019թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2018թ. նույնպես):

7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգ-չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,774	119,164	2,019	142,957
Ավելացում	2,534	3,880	-	6,414
Օտարում	(2,035)	-	-	(2,035)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22,273	123,044	2,019	147,336
Ավելացում	3,685	2,987	-	6,672
Օտարում	(2,425)	-	-	(2,425)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	23,533	126,031	2,019	151,583

Հազար ՀՀ դրամ	**Լիցենզիաներ և վստահագրեր**	**Համակարգ-չային ծրագրեր**	**Այլ ոչ նյութական ակտիվներ**	**Ընդամենը**
Կուտակված ամորտիզացիա				
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	21,185	65,682	925	87,792
Մասհանումներ	2,089	15,645	201	17,935
Օտարում	(2,035)	-	-	(2,035)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	21,239	81,327	1,126	103,692
Մասհանումներ	1,949	14,250	202	16,401
Օտարում	(2,425)	-	-	(2,425)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,763	95,577	1,328	117,668
Հաշվեկշռային արժեք				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,034	41,717	893	43,644
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,770	30,454	691	33,915

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ(2018թ. նույնպես):

8 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	**2019**	**2018**
Ուղղակի հատուցումների գծով դեբիտորներ	124,105	48,639
Հիմնական միջոցների օտարման գծով դեբիտորներ	-	3,008
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	124,105	51,647
Արժեզրկումից կորուստներ այլ ֆինանսական ակտիվների գծով	-	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	124,105	51,647
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտքեր	86,847	62,379
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	-	143
Այլ	1,691	1,959
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	88,538	64,481
Ընդամենը այլ ակտիվներ	212,643	116,128

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Տարվա հակադարձում	(75)
Վերադարձ	75
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	895
Դուրսգրում	(895)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

9 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	436,148
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	842,675
Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 24)	(959,378)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	319,445
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	1,311,387
Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 24)	(1,294,005)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	336,827

10 Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	1,439,705	1,657,537
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	74,093	94,505
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	109,339	166,106
Սուբրոգացիա	60,083	86,098
Արժեզրկումից պահուստ	(194,066)	(195,380)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,489,154	1,808,866

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	203,046
Տարվա ծախս	44,458
Դուրսգրում	(80,297)
Վերադարձ	28,173
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	195,380
Տարվա ծախս	66,043
Դուրսգրում	(83,124)
Վերադարձ	15,767
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	194,066

11 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ավանդներ բանկերում	2,091,072	2,502,283
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,091,072	2,502,283

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,657,765 հազար դրամ գումարով (79%) կենտրոնացված են 3 բանկերում (2018թ. ՝ 2,161,198 հազար դրամ (86%) կենտրոնացված 4 բանկերում):

12 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Չգնանշվող ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3,143,287	2,426,067
Փայամասնակցություններ	50,000	50,000
Արժեզրկման պահուստ	(50,000)	-
Գնանշվող ներդրումներ		
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	876,185	303,613
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	4,019,472	2,779,680

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Չգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019		2018	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Չգնանշվող ներդրումներ				
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6.38-9.94	2022-2047	6.81-10.65	2020-2047
Գնանշվող ներդրումներ				
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	8.24-9.67	2020-2021	9.2-9.75	2019-2021

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 1,532,452 հազար դրամ իրական արժեքով (2018թ.՝ 1,892,832 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց հետգնման պայմանագրերով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 17):

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,197	1,433
Բանկային հաշիվներ	22,706	71,623
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,903	73,056

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 14,593 հազար դրամ գումարով (64%) հաշիվները կենտրոնացված են 2 բանկերում (2018թ.՝ 60,241 հազար դրամ (84%) կենտրոնացված 4 բանկերում):

14 Բաժնետիրական կապիտալ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում 2,536,260 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով:

2019թ. և 2018թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75
	2,536,260	100

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերութան կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով: 2019թ. գլխավոր պահուստը ավելացվել է 11,089 հազար դրամով (2018թ.՝ 25,054 հազար դրամ) ընկերության կուտակված շահույթի հաշվին:

15 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2019			2018		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերաապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Չվաստակած ապահովագրական վճարներ	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143	4,055,100	(1,460,100)	2,595,000
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	981,045	(174,348)	806,697	318,900	(37,000)	281,900
Ներկայացված պահանջներ	386,755	(37,227)	349,528	685,411	(241,046)	444,365
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,202,679	(2,312,311)	3,890,368	5,059,411	(1,738,146)	3,321,265

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերաապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստակած ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ	**Ապահովագրական պարտավորություն-ներ**	**Վերաապահովա-գրական ակտիվներ**	**Զուտ պարտավորու-թյուններ**
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,169,635	(1,570,330)	2,599,305
Տարվա ապահովագրավճարներ	10,153,610	(2,540,870)	7,612,740
Տարվա վաստակած ապահովագրավճարներ	(10,268,145)	2,651,100	(7,617,045)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,055,100	(1,460,100)	2,595,000
Տարվա ապահովագրավճարներ	13,366,884	(4,140,772)	9,226,112
Տարվա վաստակած ապահովագրավճարներ	(12,587,105)	3,500,136	(9,086,969)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	**Ապահովագրական պարտավորություն-ներ**	**Վերաապահովա-գրական ակտիվներ**	**Զուտ պարտավորությու ններ**
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	285,424	(44,513)	240,911
Ներկայացված պահանջներ	959,227	(566,037)	393,190
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,244,651	(610,550)	634,101
ՆԶՊՊ և ՏԶՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	5,436,617	(145,734)	5,290,883
Վճարված հատուցումներ	(5,676,957)	478,238	(5,198,719)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,004,311	(278,046)	726,265
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	318,900	(37,000)	281,900
Ներկայացված պահանջներ	685,411	(241,046)	444,365
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,004,311	(278,046)	726,265
ՆԶՊՊ և ՏԶՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	6,923,662	(379,194)	6,544,468
Վճարված հատուցումներ	(6,560,173)	445,665	(6,114,508)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,367,800	(211,575)	1,156,225
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	386,755	(37,227)	349,528
Ներկայացված պահանջներ	981,045	(174,348)	806,697
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,367,800	(211,575)	1,156,225

16 Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	31,080	40,430
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	627,011	1,043,883
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	67,874	85,830
Ուղղակի հատուցումների գծով կրեդիտորական պարտքեր	5,413	22,664
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	731,378	1,192,807

17 Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

	Ակտիվ		Պարտավորություն	
Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018	2019	2018
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ (ծանթ. 12)	1,532,452	1,892,832	1,409,828	1,797,120
	1,532,452	1,892,832	1,409,828	1,797,120

18 Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	156,992
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ	221,790
Եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 21)	(262,508)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	116,274
Հետաձգված վերաապահովագրության միջնորդավճարներ	250,420
Եկամուտի ճանաչում (Ծանոթ. 21)	(246,575)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	120,119

19 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Այլ պարտավորություններ (ֆինանսական)		
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	111,808	-
Վճարվելիք գումարներ	39,579	49,903
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	17,133	25,002
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	215,142	124,952
Այլ վճարվելիք գումարներ	30,347	32,830
	414,009	232,687
Այլ պարտավորություններ (ոչ ֆինանսական)		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	54,090	42,104
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	468,099	274,791

20 Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ | 2019

	Համախառն ապահովա-գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա-գրավճարների համախառն պահուստում	*Համախառն ապահովա-գրավճարների գծով հասույթ*	Արժեզրկման ծախս ապահովագրա վճարի գծով	*Համախառն ապահովագրավ ճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո*	Վերաապա-հովագրողների և փոխանցված ապահովագրավ ճարներ	Վերաապա-հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա-գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	*Փոխանցված վաստակած ապահովա-գրավճարներ*	Ապահովա-գրավճարների գծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	509,196	(37,960)	471,236	(270)	470,966	(258,441)	18,014	(240,427)	230,539
Առողջության ապահովագրություն	3,378,529	(95,503)	3,283,026	3,188	3,286,214	(36,706)	(22,288)	(58,994)	3,227,220
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	708,376	(102,461)	605,915	1,072	606,987	(482,350)	42,820	(439,530)	167,457
Օդանավերի ապահովագրություն	60,904	(25,845)	35,059	-	35,059	(56,769)	23,822	(32,947)	2,112
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	144,026	(3,099)	140,927	(1,754)	139,173	(133,330)	3,852	(129,478)	9,695
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	2,769,587	(509,935)	2,259,652	(104)	2,259,548	(2,660,204)	523,669	(2,136,535)	123,013
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	36,147	(9,401)	26,746		26,746	(27,754)	6,996	(20,758)	5,988
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	48,348	(11,505)	36,843		36,843	(46,075)	12,306	(33,769)	3,074
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	228,463	(7,153)	221,310	(78)	221,232	(207,105)	23,582	(183,523)	37,709
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	105,038	41,371	146,409	-	146,409	(100,589)	(42,296)	(142,885)	3,524
Աջակցության ապահովագրություն	318,088	(59,737)	258,351	739	259,090	(131,449)	50,159	(81,290)	177,800
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	5,060,182	41,449	5,101,631	(10,944)	5,090,687	-	-	-	5,090,687
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,366,884	(779,779)	*12,587,105*	(8,151)	*12,578,954*	(4,140,772)	640,636	*(3,500,136)*	9,078,818

Հազար ՀՀ դրամ	Համախառն ապահովա-գրավճարներ	Փոփոխություն չվաստակած ապահովա-գրավճարների համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա-գրավճարների գծով հասույթ	Արժեզրկման ծախս ապահովա-գրավճարի գծով	Համախառն ապահովա-գրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերաապա-հովագրողներին փոխանցված ապահովա-գրավճարներ	Վերաապա-հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա-գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու-թյունում	Փոխանցված վաստակած ապահովա-գրավճարներ	Ապահովա-գրավճար-ների գծով զուտ հասույթ
									2018
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	414,936	59,819	*474,755*	935	*475,690*	(200,487)	(65,207)	*(265,694)*	209,996
Առողջության ապահովագրություն	3,032,152	(1,689)	*3,030,463*	1,130	*3,031,593*	(93,443)	(89,329)	*(182,772)*	2,848,821
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	547,849	(11,653)	*536,196*	(3,052)	*533,144*	(403,601)	128,915	*(274,686)*	258,458
Օդանավերի ապահովագրություն	22,131	19,084	*41,215*	256	*41,471*	(16,774)	(6,117)	*(22,891)*	18,580
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	86,562	28,566	*115,128*	83	*115,211*	(76,093)	(26,929)	*(103,022)*	12,189
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,497,373	33,481	*1,530,854*	11,281	*1,542,135*	(1,377,392)	(43,564)	*(1,420,956)*	121,179
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	18,694	(303)	*18,391*	-	*18,391*	(14,686)	4,735	*(9,951)*	8,440
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	26,110	5,986	*32,096*	-	*32,096*	(18,598)	(1,660)	*(20,258)*	11,838
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	186,147	(2,062)	*184,085*	14	*184,099*	(127,361)	(9,069)	*(136,430)*	47,669
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	144,050	7,591	*151,641*	530	*152,171*	(138,510)	(6,015)	*(144,525)*	7,646
Աջակցության ապահովագրություն	238,386	(3,791)	*234,595*	(1,047)	*233,548*	(73,925)	4,010	*(69,915)*	163,633
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	3,939,220	(20,494)	*3,918,726*	(48,318)	*3,870,408*	-	-	-	3,870,408
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,153,610	114,535	*10,268,145*	(38,188)	*10,229,957*	(2,540,870)	(110,230)	*(2,651,100)*	7,578,857

21 Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2019			2018		
	Վերաապա-հովագրության միջնորդա-վճար	Վերաապահո-վագրության միջնորդա-վճարների վերադարձ դադարեցում-ների գծով	Զուտ վերաապա-հովագրության միջնորդա-վճար	Վերաապա-հովագրության միջնորդա-վճար	Վերաապահո-վագրության միջնորդա-վճարների վերադարձ դադարեցում-ների գծով	Զուտ վերաապա-հովագրության միջնորդա-վճար
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	29,768	(1,408)	28,360	35,642	(2,980)	32,662
Առողջության ապահովագրություն	15,900	(3,394)	12,506	47,627	(7,213)	40,414
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	50,076	(2,511)	47,565	41,826	(2,312)	39,514
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	8,526	(103)	8,423	6,219	(8)	6,211
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	114,564	(2,105)	112,459	112,677	(2,665)	110,012
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	2,862	(104)	2,758	1,766	(92)	1,674
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	26,757	(3,892)	22,865	22,073	(605)	21,468
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	11,697	(1,033)	10,664	10,218	(447)	9,771
Աջակցության ապահովագրություն	975	-	975	782	-	782
Ընդամենը	261,125	(14,550)	246,575	278,830	(16,322)	262,508

22 Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	194,418	226,335
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտ	489,821	357,692
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	684,239	584,027

23 Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրամ											2019
	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանսպորտ	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատասխա-նատվություն	Ընդհանուր պատասխա-նատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովա-գրություն	Աջակցության ապահովա-գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	47,491	2,417,610	226,068	91,046	44,687	1,753	19,636	115,150	39,536	3,557,196	6,560,173
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	1,835	8,250	(1,239)	4,372	(618)	8	4,107	(7,997)	897	58,240	67,855
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	17,088	63,058	12,814	1,751	26,846	820	(5,370)	(123,922)	(756)	303,305	295,634
Ապահովագրական հատուցումներ	66,414	2,488,918	237,643	97,169	70,915	2,581	18,373	(16,769)	39,677	3,918,741	6,923,662
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(24,501)	(3,504)	(171,987)	(81,960)	(38,869)	(1,396)	(15,237)	(108,211)	-	-	(445,665)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	698	1,621	(1,642)	(3,942)	173	(88)	(5,464)	8,417	-	-	(227)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	(11,873)	61	(13,478)	(1,716)	(26,738)	(656)	(3,370)	124,468	-	-	66,698
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(35,676)	(1,822)	(187,107)	(87,618)	(65,434)	(2,140)	(24,071)	24,674	-	-	(379,194)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	30,738	2,487,096	50,536	9,551	5,481	441	(5,698)	7,905	39,677	3,918,741	6,544,468

Հազար ՀՀ դրամ **2018**

	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրանս-պորտ	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հրդեհ և բնական աղետներ	Ցամաքային տրանսպորտի օգտագործու-մից բխող պատասխա-նատվություն	Ընդհանուր պատասխա-նատվություն	Ֆինանսական վնասների ապահովա-գրություն	Աջակցության ապահովա-գրություն	ԱՊՊԱ	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	76,861	2,315,661	263,667	5,363	77,826	2,415	19,713	151,175	42,270	2,748,320	5,703,271
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	4,543	44,678	(1,191)	(277)	(29,455)	54	3,203	(1,407)	(711)	14,040	33,477
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	1,423	55,873	6,097	(690)	(315,211)	650	62,541	(87,635)	(9,036)	(14,143)	(300,131)
Ապահովագրական հատուցումներ	82,827	2,416,212	268,573	4,396	(266,840)	3,119	85,457	62,133	32,523	2,748,217	5,436,617
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(62,773)	(18,991)	(152,632)	(4,826)	(69,070)	(292)	(17,578)	(152,077)	-	-	(478,239)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	(3,130)	(1,534)	856	245	12,123	(27)	(2,363)	1,343	-	-	7,513
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	166	96	(10,922)	645	290,383	(560)	(42,072)	87,256	-	-	324,992
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(65,737)	(20,429)	(162,698)	(3,936)	233,436	(879)	(62,013)	(63,478)	-	-	(145,734)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	17,090	2,395,783	105,875	460	(33,404)	2,240	23,444	(1,345)	32,523	2,748,217	5,290,883

24 Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Միջնորդավճարներ գործակալներին		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	24,379	72,987
Առողջության ապահովագրություն	341,645	244,817
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	72,113	91,368
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	56,526	86,854
Աջակցության ապահովագրություն	56,304	53,128
ԱՊՊԱ	650,249	284,068
Այլ	20,539	48,691
	1,221,755	881,913
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	6,423	4,557
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	7,471	1,804
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	31,634	25,777
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	32	21
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	8,119	5,318
Այլ	11,942	33,953
	65,621	71,430
Բժշկական սփուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	6,629	6,035
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	1,294,005	959,378

25 Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	98,358	89,425
Տոկոսային ծախսեր վարձակալությունից	10,695	-
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	109,053	89,425

26 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ապահավագրության գծով դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանոթ. 10), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով (ծանոթ. 20)	*8,151*	*38,188*
- Արժեզրկման ծախս սուբրոգացիայի գծով	*57,892*	*6,270*
	66,043	44,458
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս/(հակադարձում), այդ թվում՝		
- Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	-	*1,350*
- Այլ ակտիվների գծով (ծանոթ. 8)	*895*	*(75)*
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ (ծանոթ. 12)	*50,000*	-
	50,895	1,275
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	116,938	45,733

27 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	829,186	748,722
Պարգևատրումներ և լրավճարներ	373,226	234,546
Արձակուրդային վճարներ	85,623	99,400
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	12,554	20,376
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,300,589	1,103,044

28 Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	44,386	54,717
Գովազդի ծախսեր	11,648	137,945
Գործուղման ծախսեր	15,213	15,329
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	24,757	28,310
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	62,627	175,997
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	39,245	37,410
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	75,255	74,637
Անվտանգության ծախսեր	5,541	5,520
Ներկայացուցչական ծախսեր	12,530	13,010
Բանկային ծախսեր	34,576	26,676
Գրասենյակային ծախսեր	46,962	48,943
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ վնաս	244	1,100
Անդամավճարներ	1,930	1,930
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	17,491	12,523
Գյուղատնտեսության ապահովագրության ազգային հիմնադրամին իրականացրած վճարներ	28,421	-
Անհատույց տրված ակտիվներ	2,596	6,031
ԱՊՊԱ միասնական համակարգի սպասարկման ծախս	263,665	224,287
Այլ ծախսեր	25,661	22,044
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	712,748	886,409

29 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	106,742	76,800
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	23,985	3,774
Հետաձգված հարկ	(2,623)	518
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	128,104	81,092

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2018թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով (2018թ.՝ 20%):

Աուդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը դեռ չի ներկայացրել շահութահարկի հաշվետվությունը հարկային մարմիններին, այդ պատճառով ընթացիկ հարկի գումարը կարող է փոփոխվել:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	397,945		286,685	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	79,589	20	57,337	20
Չնվազեցվող ծախսեր	26,968	7	34,219	12
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(2,820)	(1)	(1,114)	-
Նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	23,985	6	3,774	1
Հետաձգված հարկային պարտավորության ապաճանաչում օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում	-	-	(13,124)	(5)
Հարկային դրույքաչափի նվազում	382	-	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	128,104	32	81,092	28

2019թ. հունիսին փոփոխություններ կատարվեցին ՀՀ հարկային օրենսգրքում: Հետևաբար, 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկի դրույքաչափը նվազեցվել է 20-ից 18% -ի:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Այլ պարտավորություններ	25,889	10,558	-	36,447
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	25,738	(3,703)	-	22,035
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	23,254	(1,633)	-	21,621
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,240	(1,240)	-	-
Այլ ակտիվներ	2,627	(1,362)	-	1,265
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	78,748	2,620	-	81,368
Հիմնական միջոցներ	(25,503)	(3,660)	(3,608)	(32,771)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(1,168)	-	(24,320)	(25,488)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպություններին	(5,006)	1,242		(3,764)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(143)	191		48
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(20,202)	(546)		(20,748)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(63,404)	2,776		(60,628)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(115,426)	3	(27,928)	(143,351)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(36,678)	2,623	(27,928)	(61,983)

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2017թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Այլ պարտավորություններ	27,497	(1,608)	-	25,889
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	27,559	(1,821)	-	25,738
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	33,494	(33,494)	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	31,398	(8,144)	-	23,254
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	1,333	(93)	-	1,240
Այլ ակտիվներ	-	2,627	-	2,627
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	121,281	(42,533)	-	78,748
Հիմնական միջոցներ	(36,977)	23,986	(12,512)	(25,503)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(16,831)	-	15,663	(1,168)
Այլ ակտիվներ	(8)	8	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(4,233)	(773)	-	(5,006)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(126)	(17)	-	(143)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(16,085)	(4,117)	-	(20,202)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(86,332)	22,928	-	(63,404)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(160,592)	42,015	3,151	(115,426)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(39,311)	(518)	3,151	(36,678)

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարփավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է

իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը հատուցումների գծով ներկայացված դատական հայցերի հետ կապված ձևավորված պահուստները ներառված են Ընկերության Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում:

Ընկերությանը ներկայացվող մնացած դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – ընկերությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր՝ գրասենյակային տարածք վարձակալելու նպատակով:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	**2018**
Մինչև 1 տարի	141,749
1-5 տարի	294,473
5 տարուց ավելի	1,116,209
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,552,431

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Այնուամենայնիվ, 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների բյուրոյի անդամ (այսուհետ՝ Բյուրո): Բյուրոյի նպատակը տուժած անձնանց շահերի պաշտպանությունն է և ԱՊՊԱ համակարգի կայունության և զարգացման ապահովումը: Բյուրոյին անդամակցող ապահովագրական ընկերությունները

կատարում են միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներ: Բյուրոն՝ երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցում է տուժած անձանց պատճառված վնասները, եթե՝

1. վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձը անհայտ է (այս դեպքում հատուցվում է միայն տուժած անձանց պատճառված վնասը),
2. պատճառվել է վնաս ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ կնքված չէ ԱՊՊԱ պայմանագիր,
3. վնասը պատճառվել է հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ,
4. վնաս պատճառված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ապահովագրական ընկերությունը ճանաչվել է անվճարունակ, եթե նա պարտավոր էր հատուցել պատճառված վնասը, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում ՌԴ գրանցված «ԻՆԳՈՍՏՐԱԽ» ԱԲԲԸ, որը տիրապետում է Ընկերության 75% բաժնետեր «Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 100%-ը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019		2018	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	**Ղեկավար անձնակազմ**	**Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր**	**Ղեկավար անձնակազմ**
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	75	482	121	338
Տարվա ընթացքում ավելացում	4,910	3,455	972	3,137
Տարվա ընթացքում նվազում	(4,864)	(3,495)	(1,018)	(2,993)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	121	442	75	482
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	22,081	-	9,752	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(20,861)	-	(9,752)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,220	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ	2019		2018	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
Կանխավճարներներ և այլ դեբիտորներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	3,008	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	1,671	-	3,008	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(4,679)	-	-	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	3,008	-
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ				
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	33,263	-	51,824	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	326,191	-	133,242	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(280,113)	-	(151,803)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	79,341	-	33,263	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն				
Համախառն ապահովագրավճարներ	4,527	3,255	972	2,702
Համախառն հատուցումներ	-	1,228	9	796
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	298,050	-	123,789	-
Այլ գումարներ				
Հիմնական միջոցների (առք)/վաճառք	4,679	-	560	(97)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	238,236	184,193
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	238,236	184,193

32 Իրական արժեքի չափումը

Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը չգնանշվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի և շենքերի համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման մեջ, ինչպես օրինակ անշարժ գույքը, Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Ընկերության ղեկավարության կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերության ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՞ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ	**2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**				
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը իրական արժեք**	**Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք**
Ֆինանսական ակտիվներ					
Այլ ակտիվներ	-	129,501	-	129,501	129,501
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	1,489,154	-	1,489,154	1,489,154
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	211,575	-	211,575	211,575
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,091,072	-	2,091,072	2,091,072
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	26,903	-	26,903	26,903

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	1,367,800	-	1,367,800	1,367,800
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	1,409,828	-	1,409,828	1,409,828
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	731,378	-	731,378	731,378
Այլ պարտավորություններ	-	414,009	-	414,009	414,009

Հազար ՀՀ դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Այլ ակտիվներ	-	51,647	-	51,647	51,647
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	1,808,866	-	1,808,866	1,808,866
Վերաապահովագրական ակտիվներ	-	278,046	-	278,046	278,046
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,502,283	-	2,502,283	2,502,283
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	73,056	-	73,056	73,056
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	1,004,311	-	1,004,311	1,004,311
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	1,797,120	-	1,797,120	1,797,120
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	-	1,192,807	-	1,192,807	1,192,807
Այլ պարտավորություններ	-	232,687	-	232,687	232,687

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է հաշվեկշռային արժեքին

Կարճաժամկետ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար (մինչև երեք ամիս) ենթադրվում է, որ, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը: Այս ենթադրությունը կիրառելի է նաև որոշակի մարման ժամկետ չունեցող ցպահանջ ավանդների, բանկային հաշիվների համար:

Ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով և ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է նրանց ճանաչման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները համեմատելով նմանատիպ ֆինանսական գործիքների ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքների հետ: Ֆիքսված տոկոսադրույքներով ավանդների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրամական հոսքերի վրա՝ զեղչված համանման պարտքային ռիսկ և ժամկետ ունեցող գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ գործիքների իրական արժեքը չէր տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ				2019
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական ակտիվներ				
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղեր	-	1,532,452	-	1,532,452
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	876,185	3,143,287	-	4,019,472
Ընդամենը	876,185	4,675,739	-	5,551,924

Հազար ՀՀ դրամ				2018
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական ակտիվներ				
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղեր	-	1,892,832	-	1,892,832
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	303,613	2,426,067	-	2,729,680
Ընդամենը	303,613	4,318,899	-	4,622,512

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

2018թ. չգնանշվող բաժնային գործիքները չափվել են սկզբնական արժեքով և, հետևաբար, դուրս են մնացել այս բացահայտումից:

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2019			
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող	-	-	4,756	4,756
Շենքեր	-	-	1,128,001	1,128,001
Ընդամենը	-	-	1,132,757	1,132,757
Ոչ ֆինանսական պարտավորություններ				
Ընդամենը	-	-	-	-
Զուտ իրական արժեք	-	-	1,132,757	1,132,757

Հազար ՀՀ դրամ	2018			
	Մակարդակ 1	**Մակարդակ 2**	**Մակարդակ 3**	**Ընդամենը**
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
Հող	-	-	5,000	5,000
Շենքեր	-	-	1,110,000	1,110,000
Ընդամենը	-	-	1,115,000	1,115,000
Ոչ ֆինանսական պարտավորություններ				
Ընդամենը	-	-	-	-
Զուտ իրական արժեք	-	-	1,115,000	1,115,000

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-րդում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա:

Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների տարեկան շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	
	Հիմնական միջոցներ	**Ընդամենը**
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,115,000	1,115,000
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված վնաս	(244)	(244)
Մասհանումներ	(27,857)	(27,857)
Ստացված գումար	5,600	5,600
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	40,258	40,258
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,132,757	1,132,757

Հազար ՀՀ դրամ	2018	
	Հիմնական միջոցներ	**Ընդամենը**
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,079,200	1,079,200
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված վնաս		
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(1,100)	(1,100)
Մասհանումներ	(25,661)	(25,661)
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ	62,561	62,561
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,115,000	1,115,000

Ընկերության հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են խորհրդի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Ընկերության գլխամասային գրասենյակի շենքերի և հողի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 31.12.2019թ. լիցենզավորված անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Իրական արժեքով շենքերի և հողի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ	**2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**					
				Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինասնական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ		
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորու-թյունների համախառն գումար	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորու-թյունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվութ-յունում**	**Ֆինանսական պարտավորու-թյունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվութ-յունում**	**Ֆինանսական գործիքներ**	**Ստացված դրամական ապահովում**	**Զուտ**
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (ծանոթ. 17)	1,409,828	-	1,409,828	(1,532,452)	-	(122,624)
	1,409,828	-	1,409,828	(1,532,452)	-	(122,624)

Հազար ՀՀ դրամ	**2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**					
				Կապակցված գումարներ, որոնք չեն հաշվանցվել ֆինասնական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ		
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորութ-յունների համախառն գումար	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորու-թյունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու-թյունում**	**Ֆինանսական պարտավորութ-յունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվութ-յունում**	**Ֆինանսական գործիքներ**	**Ստացված դրամական ապահովում**	**Զուտ**
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով (ծանոթ. 17)	1,797,120	-	1,797,120	(1,892,832)	-	(95,712)
	1,797,120	-	1,797,120	(1,892,832)	-	(95,712)

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.4-ում: Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների և վերաապահովագրական ակտիվների համար, ժամկետայնությունը որոշվում է՝ ելնելով

ճանաչված ապահովագրության գծով պարտավորություններից գնահատված դրամական արտահոսքի ժամկետներից: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերաապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2019							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրա-գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա-հանրա-գումար	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Այլ ակտիվներ	129,501	-	-	*129,501*	-	-	-	129,501
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	5,682	45,889	96,061	*147,632*	1,341,522	-	*1,341,522*	1,489,154
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	239,093	1,229,587	*1,468,680*	622,392	-	*622,392*	2,091,072
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	211,575	*211,575*	-	-	-	211,575
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	22,996	*22,996*	1,509,456	-	*1,509,456*	1,532,452
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	69,200	*69,200*	3,950,272	-	*3,950,272*	4,019,472
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,903	-	-	*26,903*	-	-	-	26,903
	162,086	284,982	1,629,419	2,076,487	7,423,642	-	7,423,642	9,500,129
Պարտավորություններ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	1,367,800	*1,367,800*	-	-	-	1,367,800
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	587,164	88,984	52,983	*729,131*	372	1,875	*2,247*	731,378
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,409,828	-	-	*1,409,828*	-	-	-	1,409,828
Այլ պարտավորություններ	47,480	39,579	234,920	*321,979*	92,030	-	*92,030*	414,009
	2,044,472	128,563	1,655,703	3,828,738	92,402	1,875	94,277	3,923,015
Զուտ Դիրք	(1,882,386)	156,419	(26,284)	(1,752,251)	7,331,240	(1,875)	7,329,365	5,577,114
Կուտակված ճեղքվածք	(1,882,386)	(1,725,967)	(1,752,251)		5,578,989	5,577,114		

Հազար ՀՀ դրամ	2018							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	**1-ից 3 ամիս**	**3-ից 12 ամիս**	**Մինչև 12 ամիս, ենթա-հանրա-գումար**	**1-ից 5 տարի**	**5 տարուց ավելի**	**12 ամսից ավելի, ենթա-հանրա-գումար**	**Ընդամենը**
Ակտիվներ								
Այլ ակտիվներ	51,647	-	-	*51,647*	-	-	-	51,647
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	7,520	16,594	1,498,252	*1,522,366*	286,404	96	*286,500*	1,808,866
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	108,823	379,840	1,893,951	*2,382,614*	119,669	-	*119,669*	2,502,283
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	278,046	*278,046*	-	-	-	278,046
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	28,488	*28,488*	1,554,367	309,977	*1,864,344*	1,892,832
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,747	3,847	135,059	*141,653*	1,678,109	959,918	*2,638,027*	2,779,680
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	73,056	-	-	*73,056*	-	-	-	73,056
	243,793	400,281	3,833,796	4,477,870	3,638,549	1,269,991	4,908,540	9,386,410
Պարտավորություններ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	1,004,311	*1,004,311*	-	-	-	1,004,311
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	460,160	693,780	23,520	*1,177,460*	13,417	1,930	*15,347*	1,192,807
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,797,120	-	-	*1,797,120*	-	-	-	1,797,120
Այլ պարտավորություններ	57,832	49,903	124,952	*232,687*	-	-	-	232,687
	2,315,112	743,683	1,152,783	4,211,578	13,417	1,930	15,347	4,226,925
Զուտ Դիրք	(2,071,319)	(343,402)	2,681,013	266,292	3,625,132	1,268,061	4,893,193	5,159,485
Կուտակված ճեղքվածք	(2,071,319)	(2,414,721)	266,292		3,891,424	5,159,485		

35 Ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա

անցանկալի ազդեցությունները: Կարևորագույն ռիսկերն են ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկերը: Վերջինս ներառում է պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը:

35.1 Ապահովագրական ռիսկ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով Ընկերության հիմնական ռիսկն այն է, որ փաստացի պահանջները և հատուցումները կամ դրանց հետ կապված ժամկետները տարբերվեն սպասված արդյունքներից: Վերոհիշյալը կապված է պահանջների հաճախականության, դրանց խստության մակարդակի, փաստացի վճարված հատուցումների և երկարաժամկետ պահանջների հետագա զարգացման հետ: Այդ պատճառով, Ընկերության նպատակն է ապահովել բավարար պահուստներ այդ պարտավորությունները ծածկելու համար: Վերը նշված ռիսկի մակարդակը զսպվում է՝ բազմազանեցնելով ապահովագրության պայմանագրերի լայն պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է նաև անդերռայթինգի քաղաքականության պատշաճ ընտրության և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև վերաապահովագրության պայմանագրերի կիրառմամբ:

Ռիսկերի զսպման քաղաքականության շրջանակներում Ընկերությունը իրականացնում է ինչպես ֆակուլտատիվ, այնպես էլ օբլիգատոր վերաապահովագրություն: Վերաապահովագրությունը իրականացվում է համամասնական սկզբունքով: Համամասնական վերաապահովագրության հիմնական մասը կազմում է քվոտային վերաապահովագրությունը, որն իրականացվում է Ընկերության գործունեության որոշ դասերի գծով ռիսկի ընդհանուր ենթարկվածությունը նվազեցնելու նպատակով:

Վերաապահովագրողներից վերականգնվող գումարները գնահատվում են ըստ չկարգավորված պահանջների պահուստի և համապատասխանում են վերաապահովագրության պայմանագրերին: Չնայած նրան, որ Ընկերությունն ունի վերաապահովագրության պայմանագրեր, այն չի ազատվում ապահովադիրների նկատմամբ ուղղակի պարտավորություններից և հետևաբար փոխանցված ապահովագրության հետ կապված գոյություն ունի նաև պարտքային ռիսկ, կապված վերաապահովագրողի կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունների չկատարման հետ: Ընկերության կողմից վերաապահովագրության ձեռքբերումը այնպես է բազմազանեցված, որպեսզի Ընկերությունը կախված չլինի մեկ վերաապահովագրողից, իսկ Ընկերության գործառնությունները կախված չլինինեն վերաապահովագրության մեկ պայմանագրից:

35.1.1. Ապահովագրության պայմանագրեր

Ընկերությունը հիմնականում կնքում է հետևյալ դասերի ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների (ներառյալ ուղևորներին պատճառված վնասների և երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվության), առողջության, գույքի, ընդհանուր պատասխանատվության, բեռների, դժբախտ պատահարների ապահովագրության, ինչպես նաև ԱՊՊԱ: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերը հիմնականում ընդգրկում են 12 ամսյա ժամկետ:

Բացի արդեն նշված ռիսկերի զսպման վերոնշյալ քաղաքականությունից, ռիսկին ենթարկվածությունը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների մանրամասն ուսումնասիրման քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և գործող պահանջները, պարբերաբար դիտարկում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը և հաճախ ուսումնասիրություններ է իրականացնում բացահայտելու համար հնարավոր կեղծ հայտերը: Բացի այդ, Ընկերությունը կիրառում է պահանջների ակտիվ կառավարման և արագ կարգավորման քաղաքականություն, նվազեցնելու համար ապագա անկանխատեսելի զարգացումների հնարավոր բացասական ազդեցությունը Ընկերության վրա: Գնաճի ռիսկը զսպվում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները գնահատելիս գնաճը հաշվի առնելով:

Անդերռայթինգի և վերաապահովագրության ռազմավարությունների օգտագործման նպատակն է նվազեցնել Ընկերության ենթարկվածությունը ռիսկից՝ հիմնվելով Ընկերության ղեկավարության կողմից որոշված ռիսկի ընդունելի չափերի վրա: Սրա հիմնական նպատակն է հանդիսանում մեկ դեպքի ազդեցությունը սահմանափակել բաժնետիրական կապիտալի 10%-ի չափով՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրությունը: Խորհուրդը կարող է ավելացնել կամ նվազեցնել ընդունելի սահմանաչափերը՝ կախված շուկայական պայմաններից և այլ գործոններից:

Ստորև ներակայացված է ապահովագրական պարտավորությունների կենտրոնացվածությունը՝ ըստ ապահովագրության դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ			2019			2018
	Ապահովա-գրական պարտավո-րություններ	Վերաապա-հովագրա-կան ակտիվներ	Զուտ պարտավո-րություններ	Ապահովա-գրական պարտավո-րություններ	Վերաապա-հովագրա-կան ակտիվներ	Զուտ պարտավո-րություններ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	160,983	(70,953)	90,030	104,099	(41,765)	62,334
Առողջության ապահովագրություն	1,234,549	(23,637)	1,210,912	1,067,738	(47,607)	1,020,131
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	440,565	(279,623)	160,942	326,529	(221,682)	104,847
Օդանավերի ապահովագրություն	36,036	(31,818)	4,218	10,191	(7,996)	2,195
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	50,439	(49,616)	823	41,217	(40,105)	1,112
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	1,515,213	(1,449,269)	65,944	979,050	(899,035)	80,015
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	20,431	(15,149)	5,282	10,202	(7,409)	2,793
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	29,772	(27,853)	1,919	18,267	(15,548)	2,719
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	199,365	(168,541)	30,824	193,475	(136,125)	57,350
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	96,082	(93,774)	2,308	269,371	(268,955)	416
Աջակցության ապահովագրություն	158,595	(102,078)	56,517	98,716	(51,919)	46,797
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	2,260,649	-	2,260,649	1,940,556	-	1,940,556
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,202,679	(2,312,311)	3,890,368	5,059,411	(1,738,146)	3,321,265

Ընկերությունը սահմանում է առավելագույն սահմանաչափեր, որոնք նա պատրաստ է ընդունել ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկի կենտրոնացումների գծով: Բացի այդ, Ընկերությունը հետևում է այդ սահմանաչափերին ռիսկերի գնահատման և ընդունման (անդերռայթինգ) ժամանակ:

Առավելագույն կորուստը, վերաապահովագրությունից հետո, որ Ընկերությունն ընդունում է յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով, ընդհանուր կապիտալի 10%-ն է կազմում, համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի:

Հիմնական ենթադրություններ

Ընկերության պարտավորությունների գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը այն է, թե արդյո՞ք Ընկերության ապագա պահանջների զարգացումը նման կլինի անցյալ պահանջների զարգացումների փորձին: Դրանք ներառում են ենթադրություններ, կապված պահանջների գծով միջին ծախսի, պահանջների կարգավորման ծախսերի, սպասվող վնասաբերության ցուցանիշների և յուրաքանչյուր տարում դժբախտ պատահարների գծով պահանջների քանակի հետ: Օգտագործվում են լրացուցիչ որակական դատողություններ՝ գնահատելու համար, թե որ տենդենցները կիրառելի չեն ապագայի համար, օրինակ՝ հատուկենտ դեպքեր, փոփոխություններ շուկայական պայմաններում, ինչպես օրինակ՝ հանրության վերաբերմունքի փոփոխությունը պահանջների ներկայացման հանդեպ, տնտեսական իրավիճակի փոփոխությունը, ինչպես նաև ներքին գործոններ, ինչպիսիք են պորտֆելի կառուցվածքը, պոլիսների պայմանները, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը:

Հետագա դատողությունները օգտագործվում են որոշելու համար, թե որքանով կարող են արտաքին գործոնները, ինչպիսիք են դատական վճիռները, օրենսդրական դաշտը, ազդել գնահատումների վրա:

Ենթադրությունների վստահելիության վրա ազդող այլ կարևոր հանգամանքները ներառում են տոկոսադրույքները, վճարման ժամկետների երկարաձգումները և փոփոխությունները արտարժույթի փոխարժեքներում:

Այնուամենայնիվ, կապված ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ապահովագրական շուկայի հետ, դժվար է կանխատեսել որևէ պահանջի հավանական արդյունքը և ներկայացված պահանջների վերջնական արժեքը: Վնասի վերջնական արժեքի վրա ազդող գործոններից շատերի ազդեցությունը դժվար է որոշել: Այդ պատճառով, Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է վիճակագրական տվյալները, շուկայական փոփոխությունները և այլ գործոններ, պահուստների ավելի զգուշավոր գնահատման համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ապահովագրական պահանջների պահուստները զգայուն են վերոնշյալ հիմնական ենթադրությունների նկատմամբ: Որոշ ենթադրությունների համար հնարավոր չի եղել որոշել քանակական զգայունությունը, ինչպիսիք են օրենսդրական փոփոխությունները կամ գնահատման գործընթացում անորոշությունները:

Ստորև ներկայացված վերլուծությունը իրականացված է հիմնական ենթադրություններում հնարավոր փոփոխությունների համար, այլ ենթադրությունները անփոփոխ լինելու պայմաններում, և ցույց է տալիս ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա: Ենթադրությունների փոխկակապակցվածությունը զգալի ազդեցություն ունի պահանջների գծով պարտավորությունների վերջնական արժեքը որոշելու վրա, բայց ենթադրությունների փոփոխությունների ազդեցությունը ցույց տալու համար, ենթադրությունները փոփոխվում են անհատական հիմքով: Պետք է նշել, որ այս ենթադրությունների փոփոխությունները գծային չեն:

Հազար ՀՀ դրամ	2019		
		Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
	Փոփոխություն ենթադրություններում, %	Համախառն վերաապահովագրությունից	Զուտ վերաապահովագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(656,017)	(611,451)
	-10	656,017	611,451
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(692,366)	(654,447)
	-10	692,366	654,447

Հազար ՀՀ դրամ	2018		
		Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
	Փոփոխություն ենթադրություններում, %	Համախառն վերաապահովագրությունից	Զուտ վերաապահովագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(570,327)	(522,503)
	-10	570,327	522,503
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(543,662)	(529,088)
	-10	543,662	529,088

Պահանջների զարգացման աղյուսակ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատված կուտակային պահանջները, ներառյալ ներկայացված պահանջները և տեղի ունեցած, բայց չներկայացված պահանջները դեպքի յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա համար, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև կուտակային վճարումները: Համախառն ապահովագրական պարտավորությունները 2019թ. համար զարգացել են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ընդամենը
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական							
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	3,613,282	3,579,913	3,430,313	4,563,030	5,322,221	6,429,195	26,937,954
Մեկ տարի անց	3,505,611	3,491,539	3,344,430	4,345,766	5,516,970	-	20,204,316
Երկու տարի անց	3,509,025	3,495,315	3,364,074	4,388,978	-	-	14,757,392
Երեք տարի անց	3,485,695	3,390,674	3,367,212	-	-	-	10,243,581
Չորս տարի անց	3,485,165	3,399,398	-	-	-	-	6,884,563
Հինգ տարի անց	3,497,491	-	-	-	-	-	3,497,491
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	3,497,491	3,399,398	3,367,212	4,388,978	5,516,970	6,429,195	26,599,244

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ընդամենը
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ							
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(2,953,271)	(2,919,756)	(2,767,597)	(3,459,539)	(4,349,556)	(5,225,920)	(21,675,639)
Մեկ տարի անց	(3,437,344)	(3,362,036)	(3,333,639)	(4,336,438)	(5,384,593)	-	(19,854,050)
Երկու տարի անց	(3,478,183)	(3,381,934)	(3,358,667)	(4,378,944)	-	-	(14,597,728)
Երեք տարի անց	(3,481,201)	(3,398,484)	(3,363,884)	-	-	-	(10,234,569)
Չորս տարի անց	(3,481,688)	(3,396,355)	-	-	-	-	(6,878,043)
Հինգ տարի անց	(3,481,748)	-	-	-	-	-	(3,481,748)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(3,481,748)	(3,396,355)	(3,363,884)	(4,378,944)	(5,384,593)	(5,225,920)	(25,231,444)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	15,743	3,043	3,328	10,034	132,377	1,203,275	1,367,800

Զուտ ապահովագրական պարտավորությունները 2019թ. համար հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ընդամենը
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	3,270,827	3,243,157	3,118,522	3,944,604	4,798,157	6,311,029	24,686,296
Մեկ տարի անց	3,229,134	3,217,410	3,083,007	4,001,926	5,176,836	-	18,708,313
Երկու տարի անց	3,235,113	3,230,282	3,102,525	4,045,139	-	-	13,613,059
Երեք տարի անց	3,236,793	3,229,510	3,105,897	-	-	-	9,572,200
Չորս տարի անց	3,236,263	3,238,262	-	-	-	-	6,474,525
Հինգ տարի անց	3,244,840	-	-	-	-	-	3,244,840
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	3,244,840	3,238,262	3,105,897	4,045,139	5,176,836	6,311,029	25,122,003
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ							
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(2,760,945)	(2,781,236)	(2,620,409)	(3,343,533)	(4,098,042)	(5,225,626)	(20,829,791)
Մեկ տարի անց	(3,211,714)	(3,201,741)	(3,072,450)	(3,994,081)	(5,132,930)	-	(18,612,916)
Երկու տարի անց	(3,229,379)	(3,221,047)	(3,097,353)	(4,036,587)	-	-	(13,584,366)
Երեք տարի անց	(3,232,299)	(3,228,349)	(3,102,568)	-	-	-	(9,563,216)
Չորս տարի անց	(3,232,786)	(3,235,220)	-	-	-	-	(6,468,006)
Հինգ տարի անց	(3,232,847)	-	-	-	-	-	(3,232,847)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(3,232,847)	(3,235,220)	(3,102,568)	(4,036,587)	(5,132,930)	(5,225,626)	(23,965,778)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	11,993	3,042	3,329	8,552	43,906	1,085,403	1,156,225

35.2 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի: Հիմնական ոլորտները, որտեղ Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, հետևյալն են՝

- Պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվներ,
- Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության գծով պարտավորություններում վերաապահովագրողի մաս,
- Վերաապահովագրողների նկատմամբ պահանջներ արդեն վճարված պահանջների գծով,
- Ապահովադիրների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության միջնորդների նկատմամբ պահանջներ:

Պարտքային ռիսկի հետագա բացահայտումներում չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

35.2.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցներ:

35.2.2 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Վարկանիշներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն Ընկերության պարտքային ռիսկի չափի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ դասակարգելով ակտիվները համաձայն գործընկեր կողմի վարկանիշների՝ ըստ միջազգային վարկանշային գործակալությունների:

Հազար ՀՀ դրամ	**A+**	**AA**	**AA-**	**BB+**	**A-**	**A**	**Չվարկանշված**	**Ընդամենը**
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	129,501	129,501
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	321	-	36,590	-	17,955	1,220	1,433,068	1,489,154
Վերաապահովագրական ակտիվներ	39,385	-	81,170	-	31,842	21,950	37,228	211,575
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	2,091,072	2,091,072
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	1,532,452	1,532,452
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	4,019,472	4,019,472
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	26,903	26,903
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	39,706	-	117,760		49,797	23,170	9,269,696	9,500,129
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,005	160	89,882	-	37,196	112,478	9,110,689	9,386,410

35"2"3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունն ունի պարտքային ռիսկի քաղաքականություն, որը գնահատում և սահմանում է, թե որն է համարվում Ընկերության համար պարտքային ռիսկ: Քաղաքականությունը կանոնավոր կերպով վերանայվում է ռիսկային միջավայրի փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Վերաապահովագրությունն օգտագործվում է ապահովագրության ռիսկը կառավարելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, սա չի ազատում Ընկերությանը իր հիմնական ապահովագրային պարտավորությունից: Եթե վերաապահովագրողը որևէ պատճառով չի կատարում պահանջի վճարում, ապա Ընկերությունը պարտավորվում է վճարել ապահովադիրին: Վերաապահովագրությունը կատարվում է այն գործընկեր կողմերի հետ, որոնք ունեն դրական վարկային գնահատական, իսկ ռիսկի սահմանաչափից հնարավոր է խուսափել, հետևելով գործընկեր կողմերի սահմանափակումներին վերաբերող քաղաքականության ուղեցույցին, որը սահմանվում է ամեն տարի Խորհրդի կողմից և ենթակա է կանոնավոր վերանայման: Վերաապահովագրողների վարկունակությունը հաշվի է առնվում տարեկան կտրվածքով վերանայելով ֆինանսական կայունությունը՝ պայմանագիրը վերջնական տեսքի բերելուց առաջ:

35.2.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, գործընկեր կողմերի հետ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ակտիվներ

Ժամկետանց են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

31.12.19թ. դրությամբ Ընկերությունը չունի ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ (2018թ.՝ ոչինչ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 428,749 հազար ՀՀ դրամ (2018թ.՝ 428,013 հազար դրամ):

Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

35.3 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայակակ ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

35.3.1 Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Տատանվող դրույքների գործիքներն առաջացնում են դրամական հոսքերի տոկոսադրույքի ռիսկ, մինչդեռ հաստատուն տոկոսադրույքը Ընկերության մոտ առաջացնում է իրական արժեքի տոկոսադրույքի ռիսկ:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոփերի ազդեցությունները, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապտիալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ							2019
			Կապիտալի զգայունություն				
Արտարժույթ	Փոփո-խություններ հիմնական տոկոսա-դրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայու-նություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	(89,921)	(206,721)	(296,642)
ՀՀ դրամ	-1	-	-	-	94,620	233,078	327,698

Հազար ՀՀ դրամ							2018
			Կապիտալի զգայունություն				
Արտարժույթ	Փոփո-խություններ հիմնական տոկոսա-դրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայու-նություն	Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	-	(77,124)	(73,760)	(150,884)
ՀՀ դրամ	-1	-	-	-	80,007	81,267	161,274

35.3.2 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Ղեկավարությունը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար:
Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և այլ համապարփակ եկամտի վրա:

Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունումլում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	2019 Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	2019 Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	2018 Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	2018 Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	+5	(23,515)	+5	(34,794)
ԱՄՆ դոլար	-5	23,515	-5	34,794

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Այլ ակտիվներ	129,501	-	-	129,501
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,470,449	18,705	-	1,489,154
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,091,072	-	-	2,091,072
Վերաապահովագրական ակտիվներ	211,575	-	-	211,575
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,532,452	-	-	1,532,452
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	4,019,472	-	-	4,019,472
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,903	-	-	26,903
Ընդամենը ակտիվներ	9,481,424	18,705	-	9,500,129

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Ապահովագրական պարտավորություններ	1,367,800	-	-	1,367,800
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	242,383	488,995	-	731,378
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	1,409,828	-	-	1,409,828
Այլ պարտավորություններ	414,009	-	-	414,009
Ընդամենը պարտավորություններ	3,434,020	488,995	-	3,923,015
Զուտ դիրք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,047,404	(470,290)	-	5,577,114
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	9,334,251	52,159	-	9,386,410
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,478,891	748,034	-	4,226,925
Զուտ դիրք 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,855,360	(695,875)	-	5,159,485

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը: Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

35.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային

իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր»-ի 39 հոդվածի դ կետի i. մասից՝ ՖՀՄՍ 7-ի 39-րդ պարագրաֆի «ա» կետով պահանջվող մարման վերլուծության փոխարեն բացահայտելով տեղեկատվություն ճանաչված ապահովագրական պարտավորություններից առաջացող զուտ դրամական արտահոսքերի գնահատված ժամկետների վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տես ծանոթագրություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Գնահատված չզեղչված զուտ դրամական հոսքեր		
		Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Ընդամենը
2019թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրական պարտավորություններ	1,367,800	1,367,800	-	1,367,800
Ընդամենը	1,367,800	1,367,800	-	1,367,800
2018թ. դեկտեմբերի 31				
Ապահովագրական պարտավորություններ	1,004,311	1,004,311	-	1,004,311
Ընդամենը	1,004,311	1,004,311	-	1,004,311

35.5 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ ապահովագրական, պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,

- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Հաշվետվությունները ներկայացվում են Խորհրդին:

36 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2019		
	Վարձավճարներ	Վարկեր ռեպո համաձայնա-գրերով	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	128,891	1,797,120	1,926,011
Դրամային հոսքերից	(27,778)	(485,651)	(513,429)
Վճարումներ	(27,778)	(64,136,425)	(64,164,203)
Ստացված գումար	-	63,650,774	63,650,774
Ոչ դրամային հոսքերից	10,695	98,359	109,054
Տոկոսների հաշվեգրում	10,695	98,359	109,054
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	111,808	1,409,828	1,521,636

Հազար ՀՀ դրամ	2018	
	Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	800,824	800,824
Դրամային հոսքերից	*906,871*	*906,871*
Վճարումներ	(45,303,449)	(45,303,449)
Ստացված գումար	46,210,320	46,210,320
Ոչ դրամային հոսքերից	*89,425*	*89,425*
Տոկոսների հաշվեգրում	89,425	89,425
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,797,120	1,797,120

37 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների

հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և վճարունակության պահանջվող մեծության ու ռիսկով կշռված ակտիվների մեծության հանրագումարի միջև սահմանային հարաբերակցությունը սահմանվում է 100%:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալը, ռիսկով կշռված ակտիվները, վճարունակության պահանջվող մեծությունը և կապիտալի համարժեքության դրույքաչափի հաշվարկը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	**2019 (աուդիտ չարված)**	**2018 (աուդիտ չարված)**
Հիմնական կապիտալ	3,859,021	3,465,030
Լրացուցիչ կապիտալ	132,919	7,657
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	3,991,940	3,472,687
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	795,944	875,914
Վճարունակության պահանջվող մեծություն	2,533,341	1,908,426
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ (Ն1.2 նորմատիվ)	120%	125%

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով: